

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

FORUM BANKOWE 2021

***Najważniejsze wyzwania dla sektora bankowego po wybuchu epidemii koronawirusa
10 marca 2021 r.***

Transmisję z obrad Forum Bankowego 2021 dn. 10 marca 2021 r. oglądało 400 odbiorców.

OTWARCIE FORUM BANKOWEGO 2021

Krzysztof Pietraszkiewicz, Prezes Związku Banków Polskich

➤ Prezes Związku Banków Polskich otworzył obrady Forum przypominając, że zeszłoroczna edycja nie odbyła się w związku z wybuchem pandemii koronawirusa Covid-19. W istniejących warunkach niezbędne było podjęcie działań reorganizacji banków i zaproponowanie klientom oraz partnerom sektora bankowego wielu nowych i nietypowych rozwiązań. Mobilizacja i współpraca całego sektora bankowego zasługuje na ogromne słowa podziękowania.

➤ Dokładnie rok temu zostało ogłoszone pozaustawowe moratorium kredytowe dla klientów banków (jeszcze przed wprowadzeniem rozwiązań EBA w tym zakresie), a także możliwość wykorzystania dodatkowych kredytów obrotowych dla przedsiębiorstw z dobrą historią kredytową. Zwiększono limity na kartach płatniczych, aby uchronić jak najwięcej osób od bezpośrednich kontaktów i zarażenia wirusem. Zorganizowano wiele konferencji, webinarów tematycznych.

➤ Banki przysły z pomocą dla ponad 1 150 tys. swoich klientów, z tego ponad 100 tys. z sektora MŚP. Od razu nawiązano silną współpracę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Sektor bankowy wsparł wszystkich przedsiębiorców objętych ochroną rządową (np. w postaci tarcz finansowych) i okazał się być sprawnym systemem docierającym do każdego zakątka Polski.

➤ Pojawiały się pewne problemy, np. z zaopatrzeniem banków w gotówkę (kwestie logistyki) i waluty obce (zamknięto transfery transgraniczne). Jednak dzięki współpracy i wzajemnej pomocy, w tym Narodowego Banku Polskiego, udało się je przezwyciężyć. Również działania Komisji Nadzoru Finansowego pozwoliły uczytelnić i usprawnić niektóre procesy.

➤ Sektor bankowy i jego partnerzy byli przygotowani na pandemię, dzięki wcześniejszej, dokładnej obserwacji rozwoju epidemii koronawirusa, mającej miejsce w Azji i Europie już od grudnia 2019 r. Podjęto odpowiednie działania. Wprawdzie zamknięto niektóre placówki, ale uruchomiono dodatkowe kanały dostępu i call center, przegrupowano zasoby kadrowe. To właśnie wyobraźnia i odpowiedzialność liderów polskich banków oraz wielkie zaangażowanie pracowników wszystkich szczebli, pomogły sektorowi przejść przez te bardzo trudne chwile.

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

- Wsparcie zostało udzielone nie tylko przedsiębiorcom. Wiele banków zaangażowało się w działania pomocowe m.in. dla szpitali, placówek oświatowych, domów seniora, różnego rodzaju fundacji.
- Jesteśmy na kilka dni przed bardzo istotnym rozstrzygnięciem Sądu Najwyższego ws. kredytobiorców kredytów walutowych udzielonych na cele mieszkaniowe. Jest ono strategicznie ważne dla przyszłości prowadzenia biznesu bankowego.

Jarosław Gowin, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Rozwoju, Pracy i Technologii

- Stoimy przed bezprecedensowymi wyzwaniami związanymi z pandemią koronawirusa, izolacją i lockdownem. Jednak ludzi biznesu nie trzeba przekonywać, że każda sytuacja kryzysowa, choć wymaga ogromnego wysiłku, jest również szansą na zmiany. Forum Bankowe stanowi okazję, aby w gronie znakomitych praktyków i ekspertów przeanalizować obecną sytuację i uchwycić długofalową perspektywę dot. przyszłości, po zakończeniu pandemii.
- Do sektora bankowego zostały skierowane słowa podziękowania za zaufanie i ogromną współpracę z rządem, a przede wszystkim za to, że z perspektywy ubiegłego roku możemy skonstatować, iż polska gospodarka, na tle innych państw europejskich, dobrze poradziła sobie z tym bezprecedensowym wyzwaniem.
- Przedsiębiorcy polscy po raz kolejny wykazali się od początku twardością i odpowiedzialnością. Jednak wiele firm mocno ucierpiało. Gdyby nie szybkie decyzje i reakcje rządu, straty byłyby o wiele większe. Rząd miał i nadal ma duży katalog instrumentów wsparcia dla przedsiębiorców, w postaci tarczy antykryzysowych i finansowych PFR. Dotychczasowy łączny wolumen udzielonego wsparcia wyniósł ponad 193,5 mld zł i codziennie rośnie. Jednak tak szybki i skuteczny transfer funduszy nie byłby możliwy bez sprawnego sektora bankowego.
- Celem rządu jest ochrona gospodarki i miejsc pracy, ale także szybki powrót na ścieżkę wzrostu. Dlatego dążeniem Wicepremiera Jarosława Gowina jest zainicjowanie w nadchodzących miesiącach śmiałych inwestycji zmieniających kraj, projektów opracowanych we współpracy również ze znakomitymi ekspertami i praktykami sektora bankowego i biznesu.
- Trzy flagowe projekty Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii to: Plan dla Pracy i Rozwoju, Nowa Polityka Przemysłowa Polski i Tarcza Prawna dla Firm. Już teraz Ministerstwo zachęca przedsiębiorców do podjęcia wysiłku inwestycyjnego, postawienia na nowe technologie, cyfryzację i robotyzację oraz zieloną energię.
- Dążeniem MRPiT będzie stworzenie dla przedsiębiorców stabilnych ram prawnych i odbiurokratyzowanych możliwości działania. W ramach powyżej wskazanych projektów rządowych przygotowano różne ulgi i zachęty np. ulgi podatkowe, inwestycyjne, czy na badania i rozwój. Inwestycje są kołem zamachowym, które ma rozpędzić naszą gospodarkę.

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

- Warto podkreślić, że KUKKE może być niezwykle ciekawym dopełnieniem oferty inwestycyjnej i wraz z nowymi instrumentami wsparcia (np. gwarancjami kredytów krajowych dla instytucji generujących eksport, czy gwarancjami płatniczymi) stwarza nowe możliwości eksportowe dla polskich przedsiębiorców. W planach MRPiT na najbliższe lata KUKKE będzie niezwykle ważną instytucją, ściśle współpracującą nie tylko z sektorem bankowym, ale także z innymi instytucjami z Grupy PFR, czy BGK.
- Nasz kraj od dawna cieszy się dużym zainteresowaniem inwestorów zagranicznych. Pora wykorzystać potencjał Polski jeszcze w większym stopniu. Aby jednak to zrealizować, niezbędna będzie współpraca między sektorem prywatnym i publicznym.
- Doświadczenia z funkcjonowania tarcz antykryzysowych pokazują, że współpraca z bankami przynosi wiele pozytywnych efektów. Oczywiście jest jeszcze wiele do poprawy. Zdaniem Wicepremiera odniesiemy sukces tylko, jeśli będziemy współdziałać i słuchać siebie nawzajem.

Prof. dr hab. Adam Glapiński, Prezes Narodowego Banku Polskiego

- Z perspektywy NBP w krótkim i średnim okresie, kluczowymi czynnikami wpływającymi na ryzyko systemowe w Polsce będą dwie kwestie: efekty ekonomiczno-finansowe pandemii oraz problem walutowych kredytów mieszkaniowych.
- Dla gospodarki polskiej konsekwencje makroekonomiczne pandemii koronawirusa okazały się mniej negatywne niż się tego obawiano w pierwszej połowie zeszłego roku. Co prawda PKB Polski zmniejszył się w 2020 r. o 2,8%, jednakże w porównaniu z innymi krajami spadek ten można określić jako umiarkowany. Co istotne dużą odporność na skutki pandemii wykazał też rynek pracy. W roku obecnym i przyszłych latach czynnikiem napędzającym wzrost mogą być inwestycje, w tym również te wynikające z wykorzystania dużych, antykryzysowych funduszy europejskich. To daje szansę na szybką odbudowę wzrostu gospodarczego.
- 2020 r. nie okazał się aż tak zły jak się tego obawiano także dla sektora bankowego. Ryzyko nadmiernego ograniczenia podaży kredytu, czy credit crunch, nie wystąpiły mimo zauważalnego zaostrzenia polityki kredytowej przez banki w drugim kwartale ubiegłego roku. Jednak już od drugiej połowy roku instytucje finansowe stopniowo łagodziły kryteria polityki kredytowej, głównie w zakresie kredytów mieszkaniowych oraz MŚP. W przypadku kredytów konsumpcyjnych polityka banków była zmienna. W efekcie czynników popytowych i podażowych dynamika kredytu dla sektora niefinansowego w 2020 r. spadła do poziomu -1%, co było głównie wynikiem ograniczenia kredytu bieżącego dla przedsiębiorstw o prawie 16% i kredytu konsumpcyjnego o 2,2%. Pomimo tego nie zaobserwowano na poziomie sektorowym wyraźnych objawów braku dostępu do finansowania. Depozyty przedsiębiorstw wzrosły

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

rekordowo o 18%, a sektor przedsiębiorstw stał się kredytodawcą netto sektora bankowego na około 30 mld zł. Jest to w dużej mierze efekt osadzenia się na rachunkach firm środków z pomocy publicznej w ramach tarcz antykryzysowych. Nie oznacza to oczywiście, że dobra sytuacja dotyczy wszystkich przedsiębiorców, szczególnie w branżach silnie dotkniętych przez pandemię.

➤ Nie sprawdziły się również scenariusze pesymistyczne w obszarze wyniku finansowego sektora, w których obawiano się jego spadku o około 3/4, podczas gdy według wstępnych danych obniżył się on o ok. 45%. Nastąpił wzrost łącznego współczynnika wypłacalności do 20,1%.

➤ Jednak NBP nadal zachowuje ostrożność w zakresie oceny skutków ekonomicznych pandemii dla banków, ze względu m.in. na stosowanie moratoriów kredytowych i różne podejście do tworzenia odpisów i rezerw. Dane zagregowane sektora nie pokazują też w pełni skutków wzrostu ryzyka w przypadku niektórych banków o niskim wyposażeniu kapitałowym i niskiej dochodowości sprzed okresu pandemii. Należy mieć pełną świadomość możliwych zagrożeń z tym związanych.

➤ Czego spodziewamy się w najbliższym czasie? Opublikowany przez NBP najnowszy raport o inflacji przedstawia generalnie pozytywną perspektywę kształtowania się warunków makroekonomicznych w najbliższych latach. Bazując na tym scenariuszu, oczekiwana jest umiarkowana poprawa sytuacji w sektorze bankowym w horyzoncie kolejnych dwóch lat. Jednak stabilność systemu finansowego jest czymś bardzo delikatnym, a perspektywa ta nadal obciążona jest podwyższonym ryzykiem i w dużym stopniu zależy od przebiegu samej pandemii.

➤ Czynnikiem, który dodatkowo utrudnia ocenę sytuacji sektora oraz planowanie polityki nadzorczej, jest niepewność dotycząca bieżących i przyszłych decyzji w obszarze walutowych kredytów mieszkaniowych, w tym ewolucja uwarunkowań prawnych dotyczących tego obszaru.

➤ NBP od dawna popiera ideę rozwiązania kwestii walutowych kredytów mieszkaniowych w drodze dobrowolnych porozumień banków i ich klientów. Banki mają istotny dylemat, czy kontynuować dotychczasową praktykę stopniowego ponoszenia kosztów poprzez systematyczne zawiązywanie rezerw na ryzyko prawne, czy ograniczyć to ryzyko ponosząc jednorazowa bardzo wysokie koszty w krótkim okresie. Wydaje się, że propozycja Przewodniczącego KNF z grudnia ubiegłego roku przechyliła szalę w tym drugim kierunku i banki zaczęły poważnie zastanawiać się nad rozwiązaniem przewalutowania. Prezes NBP

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

przyznał, że taka zmiana podejścia stanowi dla niego duże zaskoczenie i wyzwanie, w tym z punktu widzenia polityki makro-ostrożnościowej.

➤ Nie ma wątpliwości, że w ostatnim czasie rozstrzygnięcia sądowe kształtują się dla banków niekorzystnie, co znalazło też odzwierciedlenie w rosnących odpisach i rezerwach tworzonych przez banki. Oczekiwany teraz werdykt Izby Cywilnej Sądu Najwyższego będzie stanowił bardzo istotny czynnik powodzenia ewentualnego procesu dobrowolnego przewalutowania. Należy zwrócić uwagę na możliwe skutki ww. opinii dla stabilności instytucji bankowych, bezpieczeństwa - nie tylko kredytobiorców walutowych, ale dla wszystkich konsumentów usług finansowych, deponentów i kredytobiorców złotych oraz stabilności systemu finansowego, a także całej gospodarki.

➤ W ocenie Prezesa Adama Glapińskiego, jako ekonomisty, produkt finansowy denominowany w walucie jednego kraju nie może mieć ceny stopy procentowej podobnego produktu denominowanego w innej walucie. W praktyce gospodarczej nie znane są na świecie przypadki, żeby do ustalania ceny pieniądza w danym kraju stosowane były stopy procentowe właściwe dla walut z innych jurysdykcji. Na wysokość stóp procentowych danej waluty wpływa emitujący ją bank centralny. Ustalając wysokość podstawowej stopy procentowej bierze on pod uwagę krajową sytuację makroekonomiczną, np. stopę inflacji. Przyjęcie do kredytów w złotych stóp procentowych zależnych od sytuacji w zupełnie innym kraju byłoby czymś kuriozalnym. Podobnie rzecz się ma w przypadku wykorzystania środków z banku bez zapłaty za ich wykorzystanie. Z punktu widzenia ekonomii oddanie kapitału do czasowego korzystania, co do zasady łączy się z wynagrodzeniem ze względu na występowanie zmian wartości pieniądza w czasie oraz ze względu na koszt poniesiony przez kredytodawcę niezbędny do pozyskania i utrzymania środków, które są następnie udostępniane kredytobiorcom. W kategoriach stricte ekonomicznych sprawa wynagrodzenia za korzystanie z kapitału wydaje się więc absolutnie bezsporna. Spierać się można tylko o to, ile powinno wynosić to wynagrodzenie. Podobna ocena została zawarta w ostatnim Raporcie o stabilności systemu finansowego NBP.

➤ Podstawowym wyzwaniem dla banków, ale także dla KSF jest niepewność, która dotyczy zwłaszcza uwarunkowań prawnych związanych z decyzją SN i dalszego kierunku orzecznictwa sądów, kształtu oferty banków w zakresie przewalutowania, w tym zakresu umów jakich to będzie dotyczyło, skuteczności oferowanych przez banki ugód w celu ograniczenia ryzyka prawnego, całkowitego kosztu finansowego operacji, obejmującej zarówno konwersję kredytów jak również koszty odwrócenia pozycji walutowej. Skala możliwych kosztów finansowych jest na tyle duża, że KSF musi poznać szczegóły operacji przewalutowania znaleźć odpowiedź na szereg istotnych pytań. Czy wszystkie banki mogą zdecydować się na przewalutowanie bez naruszenia wymogów kapitałowych? Oczywiście nie. A jeśli nie, to jakie

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

skutki może mieć dla stabilności finansowej sytuacja, w której tylko niektóre banki zdecydują się na przewalutowanie? Czy stworzy to istotne zagrożenia dla innych banków? Czy po obniżeniu kapitałów odporność sektora bankowego na inne szoki, których dzisiaj nie możemy przewidzieć, byłaby nadal odpowiednia? Czy banki po obniżeniu kapitałów byłyby nadal zdolne do finansowania gospodarki? Tego rodzaju pytania można by mnożyć, a dotychczas brak jest na nie odpowiedzi.

➤ W kwestii zaangażowania Narodowego Banku Polskiego w ewentualny proces przewalutowania przez banki kredytów walutowych na złote, NBP nie jest gospodarzem tego projektu. Narodowy Bank Polski jest zawsze gotowy do podjęcia działań wspierających banki, jednak muszą one służyć stabilności systemu finansowego jako całości. Stąd warunek brzegowy, jaki NBP postawił, dotyczył przystąpienia do inicjatywy konwersji kredytów walutowych na złote odpowiednio licznej grupy banków, która zapewniłaby objęcie projektem przeważającej części portfela walutowych kredytów mieszkaniowych. Podkreślono, że rezerwy walutowe kraju nie mogą być wykorzystane na pomoc w realizacji biznesowych decyzji kilku podmiotów. Uzasadnieniem ich użycia jest tylko i wyłącznie dobro publiczne, w rozumieniu stabilności całego systemu finansowego.

➤ Dodatkowo banki muszą dysponować wiarygodną informacją o tym, jaka jest skala zainteresowania ofertą przewalutowania ze strony kredytobiorców. To jest też ważny parametr, który przybliży nas do oceny czy mamy szansę na systemowe rozwiązanie problemu. Dodatkowo przeprowadzenie takiej operacji wymaga podjęcia decyzji zarządów banków, ale również uzyskania zgody akcjonariuszy. Nie może być mowy o wcześniejszych wiążących deklaracjach ze strony NBP podczas, gdy same banki nie przeszły pełnej ścieżki decyzyjnej. Ponadto w opinii NBP konwersja kredytów na PLN może faktycznie ograniczyć ryzyko systemowe związane z kredytami walutowymi tylko pod warunkiem wyeliminowania ryzyka prawnego, czyli wykluczenia możliwości dochodzenia dalszych roszczeń.

➤ Kolejnym ważnym warunkiem brzegowym ze strony NBP jest przedstawienie przez banki wiążących planów odbudowy kapitałów, w ramach których zobowiążą się one do przedsięwzięcia działań zmierzających do powrotu współczynnika wypłacalności i współczynnika dźwigni do poziomu przed konwersji kredytów walutowych.

➤ Koszty przedsięwzięcia powinny również zostać poniesione przez zarządy samych banków. Nie powinniśmy akceptować sytuacji, gdy apeluje się o wykorzystanie środków

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

publicznych, a zarządy banków jednocześnie otrzymywałyby premie i inne zmienne składniki wynagrodzeń.

➤ Stoimy przed bardzo trudnym czasem, jednak jesteśmy do niego bardzo dobrze przygotowani. Polski system bankowy jest stabilny i pozostanie stabilny w przyszłości.

PODPISANIE MEMORANDUM OF UNDERSTANDING MIĘDZY ZWIĄZKIEM BANKÓW POLSKICH I KORPORACJĄ UBEZPIECZEŃ KREDYTÓW EKSPORTOWYCH S.A.

Krzysztof Pietraszkiewicz, Prezes Związku Banków Polskich i Janusz Władczak, Prezes Zarządu Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A.

DEBATA PROFESORSKA

Moderator: *Krzysztof Pietraszkiewicz, Prezes Związku Banków Polskich*

Uczestnicy: *prof. dr hab. Monika Marcinkowska, Dyrektor Instytutu Finansów, Uniwersytet Łódzki; prof. dr hab. Krzysztof Jajuga, Kierownik Katedry Inwestycji Finansowych i Zarządzania Ryzykiem, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu; dr hab. Krzysztof Kalicki, Profesor Akademii Leona Koźmińskiego, Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Deutsche Bank Polska S.A.*

➤ Jesteśmy w przededniu wydania opinii przez Sąd Najwyższy w kwestii kredytów udzielonych we frankach szwajcarskich na cele mieszkaniowe. W tym kontekście nasuwa się pytanie czy pieniądź powinien mieć swoją cenę? Przyzwyczailiśmy się, że nie trzeba za niego płacić. Jednak jest to w pewnym sensie towar rynkowy i oczywistym jest, że podmiot, który nam go daje, chce na nim zarobić.

➤ Poziom stóp procentowych bliski zeru lub ujemny, według założeń miał być jedynie stanem przejściowym. Jednak obserwujemy jego przedłużanie z roku na rok. W 2020 r. w skali całego globu wydano 270 decyzji o obniżeniu stóp procentowych. Tylko nieliczne państwa zdecydowały o ich podniesieniu. Takie obniżanie ceny pieniądza jest bardzo niebezpieczne. Stopy procentowe łączą oszczędności z ich użytecznym wykorzystaniem i mają istotne znaczenie makroekonomiczne.

➤ Stosowanie stopy procentowej waluty jednego kraju w odniesieniu do waluty innego jest czymś absurdalnym i niesie ze sobą bardzo duże ryzyko. Ciężko jest przewidzieć, w którym kierunku pójdą rozstrzygnięcia sądowe, jednakże nie ma w Polsce delegacji dla sędziów do przypisywania innych cen do innych produktów.

➤ Kwestia kursów walutowych – sądy uznają za abuzywne ustalanie przez banki (a właściwie przez rynek, bank jest tu tylko biorcą informacji rynkowej) tabel kursów walutowych dla umów kredytowych. Proces ten odbywa się zgodnie z Konstytucją RP i prawem Unii

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

Europejskiej. Należy zadać sobie pytanie, czy mamy pretensję o ustalanie ceny sprzedaży towarów przez sprzedawców innych branż? Są to powszechne zasady wolnego rynku.

➤ Rynek walutowy nie jest rynkiem ustrukturyzowanym, jak np. giełda. Jest to rynek dużych powiązań, na którym występuje wielość podmiotów. Nie da się ustalić jednej ceny.

➤ Ponadto nie jest zrozumiałe uznawanie tabel kursowych i kursów walut za abuzywne, podczas gdy inne transakcje, w tym transakcje NBP, różnego rodzaju cła, podatki, czy miliony transakcji wykonywanych codziennie w różnych walutach, nie jest traktowane jako abuzywne.

➤ W orzecznictwie sądów musi być oczywiście brany pod uwagę aspekt społeczny, jednakże przy równoczesnym poważaniu aspektu ekonomicznego. Nie da się tu narzucić jednego rozwiązania dobrego dla wszystkich przypadków. Oczywiście istnieje pewna grupa osób, która w związku z uwolnieniem przez centralny bank Szwajcarii kursu CHF znalazła się w trudnej sytuacji. Istnieje zgoda w sektorze bankowym, przy silnym wsparciu Związku Banków Polskich, że tej grupie należy udzielić pomocy, ale musi być ona dopasowana do konkretnych potrzeb konkretnych osób. Banki dołożyły starań, aby taki przekaz został jasno przedstawiony także w mediach. Niestety ta narracja spotkała się z różnym odbiorem i była różnie interpretowana.

➤ W opinii uczestników debaty, zaciąganie zobowiązań w obcej walucie ma sens jedynie, jeśli przychody kredytobiorcy są również w tej walucie. Istotna jest tu kwestia wiedzy i świadomości klientów banków przy tego rodzaju produktach finansowych.

➤ Próba unieważnienia umów kredytowych, zawartych kilkanaście lat temu jest forsowana przez pewną grupę interesariuszy. W tym celu wyszukiwane są różne preteksty, często bezpodstawne i nie mające swojego uzasadnienia, ani prawnie, ani ekonomicznie. Co zatem z umowami kredytowymi, które zostały już spłacone? Czy osoby i podmioty, które zarobiły na różnicach kursowych, powinny oddać swoje przychody bankom? Co z klientami banków posiadającymi kredyty w polskiej walucie, którzy również w pewnych okresach ponieśli straty?

➤ Wypracowanie wspólnego rozwiązania będzie szalenie trudne patrząc na różnego rodzaju uwarunkowania, sytuację klientów, regulatorów, deponentów, banków. Ponadto wiąże się z ryzykiem, że przy podjęciu niewłaściwej decyzji w tym zakresie, społeczeństwo przyzwyczai się, iż za każdym razem będzie zwolnione z odpowiedzialności, gdyż państwo mu pomoże.

➤ Oczywiście sektor bankowy nie jest również w tej sytuacji bez winy. Dlatego tym bardziej niezbędny jest wspólny dialog nad wypracowaniem optymalnych rozwiązań, w którym będą uczestniczyły wszystkie banki. Jednakże należy pamiętać, że musi to być rozwiązanie sprawiedliwe społecznie, tzn. nie może się odbyć kosztem reszty społeczeństwa. Musimy mieć świadomość, że w konsekwencji podjętych decyzji, w bankach powstanie niedobór kapitałów,

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

który trzeba będzie uzupełnić. Oczywiście będzie to proces rozłożony w czasie. Jednakże ostatecznie to społeczeństwo za niego zapłaci.

➤ Należy mieć na uwadze, że banki nie mogły przewidzieć ryzyka związanego z decyzją banku szwajcarskiego. Decyzje podejmowane zarówno przez instytucje finansowe, jak i kredytobiorców były oparte na aktualnych w tamtym czasie przesłankach. Jak wybuch pandemii koronawirusa Covid-19, tak i decyzje banków centralnych są czynnikami nieprzewidywalnymi, na które sektor bankowy nie ma wpływu.

➤ Sektor bankowy i środowisko profesorskie wyraziło nadzieję, że rozstrzygnięcia TSUE, Sadu Najwyższego czy pozostałych sądów, nie wpłyną destabilizująco na gospodarkę i sytuację naszego kraju. W tym miejscu pojawia się istotny paradoks – banki, których działalność jest restrykcyjnie regulowana, działając zgodnie z literą prawa i rekomendacjami nadzorczymi, są za to karane.

SESJA A

Sustainable finance – nowe wymogi dochodzenia kraju do zasad zielonego ładu i udział banków w tym procesie

Moderator: *Włodzimierz Kiciński, Wiceprezes Związku Banków Polskich*

I. Wystąpienie wprowadzające

Grzegorz Kuliszewski, Financial Industry Executive, Microsoft

- Na zrównoważony rozwój składają się 3 obszary – tzw. ESG, czyli:
- E - czynniki środowiskowe, rozumiane jako kryzys klimatyczny, emisja dwutlenku węgla, zanieczyszczenie powietrza/wody, niedobór wody, gospodarowanie odpadami;
 - S – czynniki społeczne, tj. bezpieczeństwo produktu, ochrona danych, zróżnicowanie ze względu na płeć, zaangażowanie pracowników, zarządzanie dostawami, normy pracy.
 - G – związane z ładem korporacyjnym, w rozumieniu przejrzystość firmy, wynagrodzenia zarządu, przeciwdziałanie korupcji, kwestie lobbingu, powiązania polityczne.
- Celami Microsoft jest, aby: do 2025 r. wszystkie ośrodki firmy były zasilane zieloną energią, do 2030 r. osiągnąć ujemny wpływ na emisję gazów cieplarnianych, a także usunąć do 2050 r. historyczną emisję gazów cieplarnianych. Żeby zrealizować te cele powołano specjalny fundusz klimatyczny, inwestujący w ochronę klimatu, lasów tropikalnych, oczyszczanie wód.
- Banki mają ogromną rolę do spełnienia w realizacji celów ESG w Polsce, a także we wspieraniu swoich klientów w tym procesie. Coraz więcej instytucji finansowych to rozumie i aktywnie prowadzi politykę finansowania preferencyjnego dla projektów proekologicznych.

II. Debata

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

Uczestnicy: *Paweł Jakubik*, Członek Zarządu Microsoft; *Magdalena Zmitrowicz*, Wiceprezes Zarządu Banku Pekao S.A.; *Jakub Papierski*, Wiceprezes Zarządu PKO Banku Polskiego S.A.; *Michał Popiolek*, Dyrektor Zarządzający ds. Bankowości Globalnej i Inwestycyjnej w mBank S.A. oraz Prezes Zarządu mInvestment Banking (CC); *Michał Miszułowicz*, Head of Startup&Scaleup Center of Expertise, BNP Paribas Bank Polska S.A.

➤ Temat zrównoważonego rozwoju stanowi jeden z priorytetów działalności Microsoft już od 3-4 lat. Obserwują rosnące zainteresowanie swoich klientów tą kwestią i coraz większą liczbę powstających innowacyjnych rozwiązań. Przykładowo, już samo zagadnienie chmury, jako wehikułu technologicznego wspierającego biznes, ma w sobie wiele tzw. zielonych elementów. Mamy dużo przykładów rosnącej świadomości biznesowej z zakresu zielonego, zrównoważonego ładu, jednakże brak jest jeszcze przełożenia tego na taktyczne działania na szeroką skalę.

➤ Coraz częściej obserwowany jest trend, że przykład i realizacja celów ESG idzie „odgórnie”, tzn. banki uczą swoich pracowników nowych, dobrych nawyków, zielonej kultury np. dot. segregacji śmieci, odejścia od napojów w butelkach plastikowych, redukcji zużycia papieru itd. Tak samo powinno być przy współpracy z klientem – poprzez ofertę produktową i budowanie narracji zmiany nawyków.

➤ ESG jest przede wszystkim adresowane do gospodarek, ale ma się zacząć od banków. To one będą musiały uwzględnić, jako pierwsze, jego cele powinny one zawrzeć w swoich strategiach i politykach oraz jak sprostać wymogom sprawozdawczym w tym zakresie. Jednakże istotnym problemem jest dostępność danych. W bankach systemy informacyjne w tym zakresie są dopiero budowane. Nikt dokładnie nie wie jak to robić. Zebranie dokładnych danych analitycznych, zwłaszcza w zakresie E na poziomie MŚP, średnich, czy dużych przedsiębiorców, stanowi ogromne wyzwanie i zapewne będzie konieczna w tym obszarze współpraca między bankami, a także wprowadzenie wspólnych schematów raportowania.

➤ Należy mieć na uwadze, że przy inwestowaniu środków istotne jest również kryterium efektywności kosztowej. Trzeba znaleźć kompromis między niekupowaniem nieekologicznych rozwiązań a ceną, gdyż często rozwiązania proekologiczne nie należą do najtańszych. To jest istotny nawyk, z którym trzeba będzie się zmierzyć i kwestia budowania świadomego wyboru.

➤ Dlatego też banki coraz częściej łączą decyzje i warunki w zakresie finansowania danego przedsiębiorstwa z tym, czy inwestycja, bądź działalność, mają charakter proekologiczny. Niektóre instytucje finansowe otwarcie zaprzestały inwestowania w nowe projekty branży węglowej, a intensywnie zaczęły się angażować w inicjatywy z obszaru OZE, jak np. farmy wiatrowe, projekty oparte na zielonych certyfikatach, instalacje fotowoltaiczne,

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

biogazownie. Za granicą tego rodzaju rozwiązania można spotkać częściej niż w Polsce, ale i u nas ich popularność szybko rośnie.

➤ Niektóre banki komercyjne już teraz kładą duży nacisk na przekazywanie jasnego, powszechnego komunikatu do swoich klientów i inwestorów. Publikują szczegółowe raporty ze swojej działalności w zakresie ESG. Rola rynków kapitałowych, finansowych i banków, jako odbiorców oczekiwań i promotorów rozwiązań z obszaru ESG, jest ogromna.

➤ ESG to przede wszystkim wymogi regulacyjne, ale z punktu widzenia banku są to również kwestie zarządzania ryzykiem. Często nie zdajemy sobie sprawy, że działalność w kierunku ograniczania emisji gazów cieplarnianych ma na celu zapobiegnięcie katastrofie klimatycznej, która będzie miała przełożenie na działalność wielu branż – klientów banków. Zatem spełnianie celów i wytycznych ESG, a także pomaganie klientom w tym zakresie, jest ze strony banku świadomym zarządzaniem ryzykiem.

➤ W zakresie ESG dokonała się ogromna rewolucja w przeciągu ostatnich lat. MBank S.A. rozpoczął finansowanie farm wiatrowych już ok. dziesięciu lat temu.

➤ Praktyczną poradą dla sektora bankowego jest wypracowanie takich systemów kompensacyjnych, które zachęcałyby do powiązania finansowania ze spełnianiem zielonych celów. PKO BP wyemitowało pierwszą edycję listów zastawnych w tzw. formie zielonym ok. 2 lata temu. Obecnie stały się one swego rodzaju standardem, gdyż inwestorzy coraz częściej nie chcą mieć w swoich portfelach listów niezgodnych z ESG. Oparte są one na uzależnieniu warunków finansowania od ratingu ESG, nadawanego przez zewnętrzną agencję ratingową.

➤ W jaki sposób bankom mogą pomagać nowe startupy i ich proekologiczne, innowacyjne inicjatywy? Jak to się przekłada na działalność banków? Banki coraz częściej dają startupom szansę przetestowania swoich rozwiązań i zderzenia się z rynkiem. Już sama współpraca ze startupami spełnia cele zrównoważonego rozwoju, gdyż stanowi wyrównywanie szans – jest to stawianie na równi małej, młodej firmy z gigantem technologicznym typu Microsoft i ocenianie ich pod względem czysto merytorycznym, a nie po branding. Sektor bankowy bacznie obserwuje ten rynek i chętnie angażuje się w obiecujące projekty. Przykładem takiej współpracy jest wspólna inwestycja BNP Paribas Bank Polska S.A., Alior Bank S.A. oraz PKO Bank Polski S.A., w firmę Autenti i jej produkt paperless, zainicjowana na początku 2020 r. Inicjatywa ta pozwala na znaczną redukcję papieru, a w tym zakresie w bankach jest o co walczyć. Należy pamiętać, że koszt produkcji jednej ryzy papieru wynosi ok. 2 kg dwutlenku węgla.

➤ Banki obserwują coraz większe zainteresowanie tym obszarem ze strony inwestorów. Rośnie ilość transakcji i klientów na rynku, chcących budować swoją działalność w zakresie

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

ESG. Jednakże do rozwoju oferty produktowej opartej na ESG na szeroką skalę, potrzebne są jasno określone zasady UE.

SESJA B

Nowe projekty strategiczne dla Polski i dla sektora bankowego

Moderator: *Krzysztof Pietraszkiewicz, Prezes Związku Banków Polskich*

I. Wystąpienia wprowadzające

Małgorzata Jarosińska - Jedynek, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej

- Aktualnie w MFiPR trwają prace nad dwoma dokumentami:
 - Umową Partnerstwa – strategiczny dokument, określający zakres inwestowania funduszy unijnych w ramach nadchodzącej perspektywy budżetowej 2021-2027. Jest ona podstawą do przygotowania programów krajowych i regionalnych, które będą realizować założenia w niej określone. Łączna suma alokacji środków unijnych, przeznaczona na projekty objęte Umową Partnerstwa, wynosi 76 mld EUR.
 - Krajowym Planem Odbudowy – dotyczy dostępności i wykorzystania środków z Funduszu Odbudowy UE (ok. 24 mld EUR w postaci dotacji i ok. 34 mld EUR w formie pożyczek) na odbudowę gospodarki naszego kraju po pandemii. Jego głównym celem będzie przywrócenie potencjału wzrostu gospodarczego, oraz długoterminowego powrotu Polski na ścieżkę stabilnego i zrównoważonego rozwoju. Polska jest największym beneficjentem tego instrumentu.
- Zagospodarowanie tych środków jest determinowane przede wszystkim regulacjami szczebla unijnego i koncentracją tematyczną, np. 30% alokacji funduszy z Krajowego Planu Odbudowy musi zostać przeznaczona w ramach celów Polityki Spójności, kolejne 30% na cele klimatyczne. Dlatego priorytetami rządu będą:
 - inwestycje unowocześniające naszą gospodarkę poprzez upowszechnianie zielonych technologii, sprzyjających ochronie środowiska, zwiększanie energooszczędności, pozyskiwanie energii z OZE, dostosowywanie się do zmian klimatu;
 - wzrost konkurencyjności polskich przedsiębiorców, poprzez inwestycje w automatyzację i robotyzację procesów produkcyjnych, położenie większego nacisku na badania prorozwojowe, umocnienie pozycji Polski w światowych łańcuchach dostaw;
 - powszechny rozwój cyfryzacji, zarówno w biznesie, jak i w obszarze edukacji, zdrowia, kulturze, turystyce itd.;

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

- działania podejmowane w zakresie przemodelowania systemu edukacji, tak aby lepiej wykorzystać zasoby pracy i podnieść kompetencje społeczne, ale także ułatwić zmianę kwalifikacji i łatwiejsze dostosowanie się do potrzeb rynku pracy.

➤ MFiPR dostrzega istotną rolę, jaką w tych procesach ma do odegrania sektor bankowy, który poprzez skalę swojego oddziaływania wywiera realny wpływ na kierunki rozwoju gospodarczego.

➤ Oprócz odbudowy gospodarczej po kryzysie wywołanym pandemią koronawirusa, bardzo istotnym priorytetem Komisji Europejskiej jest zrównoważony rozwój, wchodzący w skład europejskiego planu zielonego ładu. W związku z tym również sektor bankowy powinien przyjąć bardziej odpowiedzialne, nie tylko pod względem środowiskowym, ale i społecznie, polityki inwestycyjne. Rola instytucji finansowych będzie tu nieoceniona. Finansowanie zrównoważonego rozwoju może nadać nowe impulsy do rozwoju społeczno-gospodarczego Polski. MFiPR również zamierza silnie wspierać działania w tym obszarze.

➤ Aby wrócić na dynamiczną ścieżkę rozwoju sprzed pandemii i kontynuować ambitne cele, w tym europejskie, należy wykorzystywać wszelkie możliwe dostępne środki, pochodzenia zarówno unijnego, jak i z programów krajowych czy regionalnych. Jednak znaczna część finansowania musi również pochodzić z sektora prywatnego – bankowego, rynku kapitałowego, środków własnych przedsiębiorców.

Prof. dr hab. Robert Tomanek, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii

➤ W MRPiT w ramach opracowywanego Planu dla Pracy i Rozwoju jest prowadzony bardzo szeroko zakrojony obszar działań. Jego głównymi elementami są:

- Strategia Produktywności – dokument, którego zadaniem jest położenie nacisku na zwiększenie produktywności polskiego przemysłu, np. poprzez wykorzystanie szans związanych ze zmianami w międzynarodowych łańcuchach dostaw w związku z obecną sytuacją pandemiczną.

- Polityka Przemysłowa – dokument ten ma mieć charakter wynikowy w stosunku do strategii produktywności, przygotowujący jest we współpracy z zaproszonymi ekspertami, w tym ZBP. Opracowywana jest wspólnie na jej potrzeby Biała Księga Polskiego Przemysłu – w celu identyfikacji przeszkód rozwojowych biznesu w naszym kraju. Polityka Przemysłowa ma mieć jasno wyspecyfikowane instrumenty i cele.

➤ Prace nad Planem Pracy i Rozwoju mają zostać sfinalizowane w połowie bieżącego roku. Ten dokument będzie skierowany do branż przemysłowych – jako odpowiedź na to, w jakiej sytuacji Polska znajdzie się w dobie postcovidu i w jaki sposób zapewnić przedsiębiorcom odporność na przyszłe wstrząsy gospodarcze. Ma również zachęcać

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

przedsiębiorców do podejmowania odważnych decyzji inwestycyjnych, których jest w Polsce zdecydowanie za mało. Inwestycje publiczne też są bardzo ważne, ale nie zastąpią i nigdy nie będą tak efektywne jak inwestycje prywatne.

➤ To właśnie siła polskiego przemysłu pozwoliła na to, że recesja gospodarcza w naszym kraju była mniejsza niż w wielu państwach europejskich, zwłaszcza tych, gdzie usługi odgrywały większą rolę niż przemysł.

➤ MRPiT chce silnie wspierać eksport i ekspansję zagraniczną polskich przedsiębiorstw - monitorują bariery i trendy na rynku międzynarodowym, dążą do ograniczania przeszkód dla polskiego eksportu na innych rynkach, są w dialogu z KE, WTO i OECD. Handel jest dźwignią rozwoju, a eksport jest silnym elementem polskiej gospodarki.

➤ MRPiT współpracuje również z innymi ministerstwami w ramach prac nad Krajowym Planem Odbudowy i Umową Partnerstwa.

➤ Zdaniem Pana Ministra Roberta Tomanka banki są kluczowym sektorem i kluczowym interesariuszem, mającym wpływ na rozwój polskiej gospodarki. Przed nami jeszcze ogromny zakres wspólnych prac i wysiłku dla dobra Polski.

II. Debata

Uczestnicy: *Iwona Duda, Prezes Zarządu Alior Bank S.A.; Paweł Borys, Prezes Zarządu Polskiego Funduszu Rozwoju S.A.; Joao Bras Jorge, Prezes Zarządu Banku Millennium S.A.; Bartosz Kublik, Prezes Zarządu Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej; Janusz Władyczak, Prezes Zarządu Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A.; Radosław Kwiecień, Członek Zarządu Banku Gospodarstwa Krajowego.*

➤ Działania antykryzysowe, podejmowane od 2020 r. to ciężka praca wielu ludzi i instytucji. Cieszy zatem sytuacja, gdy ich efekty są widoczne, np. w danych dotyczących stopy bezrobocia w Polsce, jako najniższej wśród państw UE. Pokazuje to, że założenia i cele rządowej polityki antykryzysowej są realizowane efektywnie. Oczywiście niosą one ze sobą ogromne koszty. Jednakże należy wierzyć, że poniesione nakłady zwrócą się już niedługo, jak gospodarka wróci na ścieżkę wzrostu.

➤ Czekamy obecnie na Nowy Polski Ład Premiera Mateusza Morawieckiego – zdaniem PFR będzie to kompleksowy program zmian społecznych i gospodarczych po pandemii. Jest on tym bardziej niezbędny, ponieważ obecna sytuacja jest trudna. Wiele przedsiębiorstw zмага się z potężnymi wyzwaniami, aby przetrwać a ludzie tracą pracę. Ale jeśli umiejętnie przejdziemy przez kryzys, to kolejne lata mogą stać się bardzo dobrym okresem dla kolejnego skoku rozwojowego Polski.

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

- Cały czas kładziony jest nacisk na duże inwestycje infrastrukturalne, zwłaszcza w najbardziej tego potrzebujących rejonach naszego kraju. Są to projekty długotrwałe i kapitałochłonne. W tym miejscu PFR widzi ogromną rolę sektora bankowego.
- Transformacja energetyczna nie stanowi zagrożenia dla Polski, a szansę. Może oznaczać m.in. przejście do wykorzystania nowych technologii, wsparcie obecnej energetyki, zdrowsze rozwiązania, zachowanie konkurencyjności naszego kraju na międzynarodowym rynku energii.
- Niezbędne są też działania wspierające transformację cyfrową i powszechna budowa kompetencji cyfrowych społeczeństwa. Pandemia nie zmieniła, ale przyspieszyła drastycznie pewne trendy – jak np. upowszechnienie podpisu cyfrowego. W normalnych warunkach gospodarczych rozwój tego rodzaju procesów trwałby latami, a w związku z nastaniem pandemii zajął 2 miesiące.
- Zdaniem banków jednak niełatwo będzie wyjść z rzeczywistości popandemicznej. Niezbędna będzie stymulacja do inwestycji na poziomie całego kraju, budowa nowych projektów strategicznych. Obecnie część przedsiębiorców wstrzymuje się z inwestycjami ze względu na niepewność sytuacji ekonomicznej, ale dużym stymulantem mogą być programy rządowe i dostępność funduszy unijnych. Banki powinny zatem podjąć wyzwanie zwiększenia finansowania obszarów objętych agendą rządową, a zwłaszcza w zakresie rozwoju gospodarki cyfrowej, transformacji technologicznej, zielonego ładu. To zawsze banki były postrzegane jako kanał rozwoju gospodarczego. Potrzebna jest tu aktywna współpraca między sektorem bankowym a rządem. Tylko w ten sposób możemy osiągnąć wymierne efekty.
- Widoczne są duże dysproporcje w zakresie skali finansowania i dostępności kredytów między Polską a strefą euro. Wartość kredytów mieszkaniowych w naszym kraju wynosi ok. 20% PKB, podczas gdy w UE jest to 40% PKB. Podobne zróżnicowanie jest obserwowane w zakresie finansowania przedsiębiorstw.
- Potrzebne jest odblokowanie polskiej bankowości, budowanie AMC, uwolnienie niektórych projektów od elementów sankcyjnych, tj. wprowadzenie zwolnienia z podatku bankowego. Konieczne jest danie szansy bankom, aby mogły być aktywnymi uczestnikami programów postcovidowych, rozwojowych, energetycznych, infrastrukturalnych itd. Niezbędny jest wyraźny impuls dla sektora do wejścia w te projekty.
- Jednym z kluczowych aspektów jest także zwiększenie finansowania dla MŚP, jako jądra i specyfiki polskiej gospodarki. W dobie kryzysu programy gwarancyjne dla tej grupy podmiotów znacznie przyspieszyły i z punktu widzenia tych klientów są bardzo istotne. Pozwalają one na zmiętygowanie istniejących ryzyk, a przez to większą dostępność do finansowania bankowego dla tej grupy podmiotów oraz możliwość jej dalszego rozwoju.

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

➤ Mając na względzie powyższe potrzeby i oczekiwania wobec sektora bankowego, nie można zapomnieć o problemie kredytów mieszkaniowych denominowanych we franku szwajcarskim. Nieodpowiednie rozwiązania w tym zakresie wpłyną negatywnie na wielkości kapitałów w bankach, a co za tym idzie na możliwości rozwoju akcji kredytowej i wsparcia rozwoju polskiej gospodarki przez banki. Odpowiednie podejście jest tu niezbędne, gdyż problem ten może doprowadzić do pograżenia całego sektora bankowego i destabilizacji systemu finansowego.

➤ Wyzwanie dla banków stanowią również wskaźniki efektywności sektora bankowego. W 2020 r. nastąpiło znaczne obniżenie poziomów ROA i ROE. I choć nie stawia to pod znakiem zapytania stabilności systemu finansowego, to należy się zastanowić, jak będziemy mogli podtrzymać tempo do zwiększania potencjału kredytowania polskiej gospodarki. To jest ważne pytanie, szczególnie wobec wszystkich wyzwań, programów rozwojowych, o których była mowa. Należy się spodziewać, że ROE w 2021 r. będzie poniżej poziomu inflacji, co pokazuje, że te możliwości finansowania przez banki znacząco się kurczą.

➤ Aby utrzymać konkurencyjność i rozwój naszego kraju, niezbędne są następujące działania:

- mądra odpowiedź na zmiany demograficzne – musi być odpowiednia adaptacyjność zasobów pracy, mądra polityka migracyjna rządu, rozumiana nie tylko jako możliwość zatrudniania obcokrajowców, ale stworzenie całego systemu opieki społecznej i odpowiednich warunków, aby włączać ludzi migrujących do naszego kraju w orbitę nowoczesnego polskiego społeczeństwa;

- zapewnienie Polsce bezpieczeństwa gospodarczego poprzez zagwarantowanie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochronę klimatu – chodzi tu o duże projekty zarówno na szczeblu centralnym, jak i regionalnym.

➤ W ostatnich latach nastąpił wzrost inwestycji proekologicznych i w OZE. Temat ten był szczegółowo omawiany w ramach Sesji A. Jednakże nie można zapominać, że zrównoważony rozwój to nie tylko duże projekty, ale także wiele inwestycji podejmowanych na szczeblu lokalnym. ESG jest to obszar ogromnej szansy, ale i duże wyzwanie dla bankowości spółdzielczej, zwłaszcza w zakresie promowania rozwiązań dywersyfikujących źródła energii, jak i oszczędzających tą energię oraz w kontekście zbierania i analizy danych.

➤ O sukcesie inwestycji społecznych i gospodarczych będzie świadczyło niwelowanie luki między Polską a Europą. Ogromną rolę we wsparciu finansowania przedsiębiorstw w naszym kraju pełni Bank Gospodarstwa Krajowego. Oferuje on 12 programów pomocowych o łącznej wartości 66 mld zł, z czego 38,5 mld zł wsparcia skierowane jest do MŚP. Jednakże do wyjścia z kryzysu oprócz kapitału publicznego, niezbędne jest też zaangażowanie kapitału prywatnego i sprawny system bankowy.

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

➤ Nowa strategia BGK na kolejne 5 lat opiera się na trzech filarach:

- zrównoważony rozwój - wspieranie działań budujących przestrzeń funkcjonowania oraz rozwoju społecznego i gospodarczego, w warunkach co najmniej nie pogorszonych dla kolejnych pokoleń;
- współpraca i wsparcie biznesu na arenie międzynarodowej - poprawa konkurencyjności polskiego przemysłu na rynkach międzynarodowych poprzez rozwój ich innowacyjności, budowanie wartości dodanej dla przedsiębiorców i naukowców;
- zaangażowanie społeczne - kwestie demograficzne, budowanie kapitału społecznego i świadomości poprzez kulturę, edukację, sport.

Powyższa strategia będzie operacjonalizowana poprzez realizację 8 programów: Rozwój Przemysłu, Infrastruktura, Transport i Logistyka, Rozwój Przedsiębiorczości, Ochrona Zdrowia, Bezpieczeństwo Strategiczne, Spójność Społeczna, Mieszkalnictwo, Finanse Publiczne.

➤ Możliwość podjęcia i przeprowadzenia inwestycji przez polskie przedsiębiorstwa często wymaga otrzymania finansowania od banków, a to w dużej mierze oparte jest na opłacalności danych projektów. Niektóre przedsiębiorstwa pandemia dotknęła dość poważnie, a przez to ograniczyła ich zdolność kredytową. Dodatkowo przyszłość również niesie ze sobą sporo niepewności, więc rosną też obawy, czy sytuacja ulegnie poprawie. KUKI S.A. chce znaleźć odpowiedź ten problem i dać polskim przedsiębiorcom i bankom dozę wytchnienia dzięki Nowemu Programowi Wsparcia Eksportu. Program ten ma za zadanie, poprzez udzielenie gwarancji Skarbu Państwa, zabezpieczenie finansowania przedsiębiorstw eksportujących, a także zwiększenie ich zdolności kredytowej – co w ostatecznym rozrachunku będzie miało przełożenie na zdolność dochodową tych podmiotów.

➤ Dodatkowo celem Grupy PFR jest zaoferowanie przedsiębiorcom pakietu finansowania inwestycji zagranicznych w Polsce. Będzie on zachęcać do takich inwestycji i do konkurencji o to z innymi krajami, tak aby Polska była atrakcyjnym miejscem do inwestowania.

➤ W opinii banków, polska gospodarka radzi sobie całkiem nieźle w dobie kryzysu, właśnie dzięki dobrze rozwiniętej infrastrukturze instytucyjnej i działaniom BGK, PFR, KUKI. Należy podkreślić dobre skoordynowanie współpracy tych podmiotów z sektorem bankowym. Jesteśmy partnerami i sojusznikami. Jednakże należy znaleźć złoty środek i wdrażać mądrze dostępne instrumenty pomocowe tam, gdzie są one potrzebne, a jednocześnie pozwolić działać mechanizmom rynkowym tam, gdzie ta pomoc jest zbędna.

➤ Nowe podejście sektora bankowego do finansowania przy niższym wyposażeniu kapitałowym - w nadchodzącej przyszłości ogromny wpływ będą miały programy poręczeń i gwarancji BGK i KUKI, które umożliwią bankom bezpieczne finansowanie polskich przedsiębiorców na szeroką skalę. W przeciwnym razie banki nie będą w stanie tego robić, ze

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

względu na wysokie wymagania zabezpieczenia akcji kredytowej kapitałem własnym. Dlatego też w celu dalszego rozwoju finansowania polskiej gospodarki, niezbędny jest właśnie sprawny system poręczeń i gwarancji polskiego biznesu, a także duża staranność przy ocenie ryzyka kredytowego przez banki.

➤ Polska ciągle może skorzystać ze swoistej renty opóźnienia gospodarczego. Trzeba jednak wyciągnąć mądrze wnioski z dobrych i złych doświadczeń innych państw i na tej podstawie efektywnie dojść do gospodarki 4.0. Wiele mamy jeszcze do nadrobienia, aby dokonał się postęp.

Opracowanie: Katarzyna Pawlik, Doradca Zarządu, Zespół Ekonomiczno-Regulacyjny i Rozwoju Kadr Bankowych, Związek Banków Polskich

Akceptacja: Mariusz Zygierewicz, Dyrektor Zespołu Ekonomiczno-Regulacyjnego i Rozwoju Kadr Bankowych, Związek Banków Polskich